

PWYLLGOR CRAFFU'R ECONOMI A DIWYLLIANT

DYDD MAWRTH, 21 MEHEFIN 2022

Yn
bressenol: Cynghorydd Wong(Cadeirydd)

Cynghorwyr Berman, Brown-Reckless, Cunnah, Henshaw,
Jenkins, Lloyd Jones a/ac Robinson

1 : PENODI CADEIRYDD AC AELODAU'R PWYLLGOR

Nodwyd.

2 : CYLCH GORCHWYL

Nodwyd.

3 : YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Dim wedi'u derbyn.

4 : DATGAN BUDDIANNAU

Dim wedi'u derbyn.

5 : COFNODION

Cytunwyd bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 9 Mawrth 2022 yn gofnod cywir a chawsant eu llofnodi gan y Cadeirydd.

6 : Y GRONFA FFYNIANT GYFFREDIN

Cynghorodd y Cadeirydd bod yr eitem hon yn gyfle i Aelodau ystyried blaenoriaethau'r Gronfa Ffyniant Gyffredin gan Lywodraeth y DU, a sut y bydd Caerdydd yn gwneud cais am hyn.

Sgôp y craffu oedd archwilio'r dull arfaethedig o wneud cais am gyllid ar gyfer Caerdydd, ardaloedd lle y gellir datblygu ceisiadau, y manteision a'r rôl a ragwelir wrth godi'r gwastad yng Nghaerdydd. Gall pwyllgor hefyd ymchwilio i rôl y Cyngor ac a oes unrhyw risgiau neu oblygiadau eraill i'r Cyngor. Dylai aelodau hefyd gael syniad clir o'r llinell amser a'r camau nesaf. I gymryd y Pwyllgor drwy'r dull arfaethedig, croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Thomas – yr Arweinydd. Paul Orders – y Prif Weithredwr a Jon Day – Rheolwr Gweithredol Buddsoddiad a Thwristiaeth ar gyfer yr eitem hon.

Gwahoddodd y Cadeirydd i'r Arweinydd a'r Prif Weithredwr i wneud datganiadau, ac wedi hynny rhoddodd Swyddogion gyflwyniad i Aelodau. Yna gofynnwyd i'r aelodau am eu sylwadau, eu harsylwadau a'u cwestiynau.

Gofynnodd yr aelodau gwestiynau ynghylch y Gronfa gan gynnwys a gafodd ei ddyrannu yn erbyn rhaglenni penodol, i sefydliadau penodol ac o amgylch yr hyn sy'n digwydd os nad ydyn nhw'n cyflawni. Esboniodd swyddogion y byddai'r rhaglen yn cael ei monitro ar lefel eithaf uchel a byddai'r Cyngor yn disgwyl i'r safonau y mae'r Cyngor yn cadw atynt i gael eu cynnal. Byddai'r Cyngor yn archwilio sut y mae'n gweithio i roi sicrwydd i Lywodraeth y DU a byddent yn gofyn i'r allbynnau a.y.b. gael eu monitro. Ychwanegodd swyddogion y byddent yn synnu pe bai cynllun yn ei le nad oedd yn cyflawni, a'r grant wedyn yn cael ei hawlio'n ôl. Rhoddwyd sicrwydd i'r Aelodau y byddai trafodaeth gyson â Llywodraeth y DU, nid oedd yn rhaglen ragnodol ond mae'n rhoi rhywfaint o hyblygrwydd a bydd y manylion gweithdrefnol yn dilyn ar ôl y cyflwyniadau, ond yr ysbryd oedd nad oedd yn ddull llawdrwm.

Nododd yr aelodau bod categorïau eang o ran yr effeithiau a'r amcanion a gofynnwyd beth oedd wedi'i gynllunio i'r broses er mwyn sicrhau nad oedd dyblygu. Esboniodd swyddogion y bydden nhw'n rheoli'r rhaglen gyffredinol i weld sut mae'n edrych, byddai'n cael ei ddarparu'n lleol ac mae pobl mewn cymunedau lleol yn ymgysylltu'n dda ac mae ganddynt berthynas dda gyda swyddogion felly ar y cyd maen nhw'n gwybod beth sy'n digwydd o amgylch y ddinas.

Bu'r aelodau'n trafod sut y byddai'r arian yn cael ei wario ar ôl covid yng Nghaerdydd a soniodd am sut y byddai'n cefnogi'r gwaith adnewyddu ac adfer oedd ar y gweill. Ychwanegodd yr Arweinydd fod Caerdydd yn bownsio'n ôl yn dda o'i gymharu â gweddill Cymru a Dinasoedd Craidd, er bod lle i wella bob tro.

Roedd yr aelodau'n pryderu am yr amserlenni a'r terfynau amser ac yn poeni ei fod yn ymddangos wedi rhuthro braidd, yn enwedig o ystyried y diffyg manylion sydd ar gael ar hyn o bryd. Gofynnodd yr aelodau am farn Swyddogion am lywodraethiant y peth wrth symud ymlaen ac a fyddai craffu yn cael cyfle i edrych arno eto. Cytunodd swyddogion gyda'r pwynt ar amserlenni a manylion gan roi sicrwydd i'r Aelodau y byddai hyblygrwydd pan gaiff ei gymeradwyo. Ychwanegodd yr Arweinydd y byddai cyfle cyn mis Hydref i'r Pwyllgor weld cynllun manylach. Ychwanegodd y Prif Weithredwr y byddai'n rhaid i Drefniant y Rhaglen Ranbarthol fod yn gadarn ac yn cael ei ategu gan amlygrwydd clir iawn o wariant. Cytunodd mai'r her fyddai'r amserlen fer ac y byddai'n rhaid i bob ALI drafod cyflwyno'r gwariant yn raddol.

Trafododd yr aelodau a fyddai modd gwario'r gronfa ar Amcanion Trafnidiaeth, eglurodd yr Arweinydd y byddai hyblygrwydd yn y rhaglen a byddai rhai yn gysylltiedig â thrafnidiaeth ac y gallai gefnogi'r Gronfa Codi'r Gwastad ar gyfer Trafnidiaeth.

Gofynnodd yr aelodau os mai Caerdydd fyddai'r awdurdod arweiniol. Dywedodd yr Arweinydd nad y dybiaeth mai Caerdydd fyddai'r awdurdod arweiniol ond y byddai angen iddo fod yn awdurdod mawr gyda chapasiti a phrofiad perthnasol.

Nododd yr aelodau yr her o amgylch Addysgu Rhifedd Oedolion a diffyg tiwtoriaid a gofynnodd beth fyddai'r heriau eraill. Cafodd heriau eraill fel recriwtio, chwyddiant, costau byr ac ati eu hamlinellu.

Gofynnodd yr aelodau sut roedd Swyddogion yn bwriadu ymgorffori amcanion y Tasglu Cydraddoldeb Hiliol ac esboniodd swyddogion bod angen eu cynnwys a'u gweithredu. Ychwanegodd yr Arweinydd, o edrych ar y Gwasanaeth I Mewn i Waith, fod canran uchel iawn o'r niferoedd sy'n dod drwy'r cynllun, yn enwedig o fewn Caerdydd ar Waith ac i mewn i'r Cyngor, yn bobl groenliw.

Gofynnodd yr aelodau am yr hyder i ddiwallu anghenion cymunedau lleol ar sail leol, ac eglurodd y Swyddogion eu bod yn hyderus bod digon o ystwythder yn y cynllun i edrych ar yr ystod o ymyriadau sydd ar waith i adlewyrchu'r hyn y mae cymunedau lleol am ei wneud, ac y byddai hyn yn cael ei fonitro.

Nododd aelodau'r cyfeiriad at adfer ymdeimlad o gymuned ond ystyriwyd nad oedd gan y datblygiadau adeiladu newydd yr ymdeimlad hwn o gymuned. Gofynnodd aelodau a fyddai modd defnyddio rhywfaint o arian i adeiladu cymuned lle bo angen ac fe ddywedodd swyddogion y gallai fod.

CYTUNWYD: y byddai'r Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu sylwadau'r Pwyllgor wrth drafod y ffordd ymlaen.

7 : TROSOLWG O'R GYFARWYDDIAETH DATBLYGU ECONOMAIDD

Cynghorodd y Cadeirydd aelodau bod yr eitem hon yn galluogi Pwyllgor i gael trosolwg o'r meysydd Cyfarwyddiaeth Datblygu Economaidd sy'n dod o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor. Byddai'r aelodau yn cael dealltwriaeth o'r prif feysydd gwaith eleni, heriau allweddol i flaenoriaethau 2022-23 a'r dyfodol.

Croesawodd y Cadeirydd Neil Hanratty – Cyfarwyddwr Datblygu Economaidd; Ken Poole – Pennaeth Datblygu Economaidd; Kathryn Richards – Pennaeth Diwylliant, Lleoliadau, Twristiaeth a Digwyddiadau, Jon Day – Rheolwr Gweithredol – Buddsoddiad a Thwristiaeth, a Jon Maidment – Rheolwr Gweithredol – Parciau, Chwaraeon ac Awdurdod Harbwr Caerdydd ar gyfer yr eitem hon.

Rhodddwyd cyflwyniad i'r aelodau ar y Trosolwg o'r Gyfarwyddiaeth Datblygu Economaidd, ac wedi hynny gofynnwyd iddynt am eu sylwadau, eu harsylwadau a'u cwestiynau.

Gofynnodd aelodau pa mor ddychmygus mae'r Cyngor yn bod o ran sut y dylai'r ddinas edrych. Bu'r aelodau'n trafod y galw am ofod swyddfa i lawr eto roedd yn DPA yn y Cynllun Cyflawni a bu hefyd yn trafod y ddinas 15 munud ac ail-ddychmygu'r ddinas yn radical. Esboniodd swyddogion fod y pandemig wedi cyflymu cyflymder y newid, gyda mwy o le gwag ac ail-bwrpasu'r gofod hwnnw. Ychwanegodd swyddogion eu bod heddiw yn gweld rhai o fanteision y strategaeth honno gyda buddsoddwyr yn camu i mewn a rhoi enghreifftiau o Howells, y Sgwâr Canolog a Buddsoddiad mewn cyfleusterau Hamdden yn Heol Eglwys Fair. Esboniodd swyddogion fod nifer yr ymwelwyr yn dychwelyd i bron i'r lefelau cyn Covid; roedd y Cyngor wedi dod ag ymgynghorwyr arbenigol i helpu i sicrhau bod y ddinas 15 munud o hyd wedi'i gwreiddio yng nghynllun y Cyngor, ond amlygodd yr heriau fel annog gweithluoedd i ddychwelyd, chwyddiant ac argyfwng costau byw.

Cafodd aelodau wybod mai'r gyfarwyddiaeth sy'n gyfrifol am Reolaeth Canol y Ddinas a chael gwybod eu bod yn gobeithio recriwtio i swydd ar gyfer canolfannau lleol a thyfu'r tîm. Cafodd aelodau hefyd wybod y byddai partneriaeth Dewi Sant yn dod â'u strategaeth ymlaen yn ystod y misoedd nesaf, y byddai'r tîm wedi bod yn rhan ohono, ac y byddai hyn yn cael ei gyflwyno i gyfarfod pwyllgor yn y dyfodol.

Bu'r aelodau'n trafod datblygiad y Sgwâr Canolog ac o'r farn nad cyrchfan y porth yn llwyr yr oedd y cynlluniau gwreiddiol wedi'i nodi, gyda gormod o goncrit, adeiladau uchel a dim i'w lliniaru fel ffynhonnau ac ati. Gofynnodd yr aelodau sut y gellid ei fireinio ar ôl iddo gael ei gyflwyno. Eglurodd y swyddogion ei bod yn dod yn agos at gael ei gyflawni fel prosiect. Nodwyd bod barn amrywiol ar y sgwâr cyhoeddus ond bod llawer o'r dyluniad wedi cael ei yrru gan gynlluniau rheoli torfol er mwyn symud torfeydd o'r stadiwm. Ychwanegwyd, pan fydd yr ardal gyhoeddus y tu ôl i'r orsaf yn cael ei ddarparu efallai y bydd cyfle i 'feddalu'r sgwâr' ond roedd yn rhaid blaenoriaethu symudiad diogel pobl o'r stadiwm ac mae hyn yn golygu y bydd yn dirwedd galed. Pwysleisiodd swyddogion eu bod yn hapus gyda'r trawsnewidiad sylweddol yn yr ardal gan ddweud ei fod wedi dod yn un o'r prosiectau adfywio trefol mwyaf llwyddiannus yng Nghymru hyd yma, ond fe fydden nhw'n ceisio ei "feddalu" lle y gallent a hefyd gynnal rhai digwyddiadau yn y sgwâr yn y cyfnod dros dro.

Cyfeiriodd yr aelodau at y pentyrrau o ffensio yn yr ardal a chytunodd Swyddogion i ymchwilio i hyn.

Gofynnodd aelodau beth oedd yn cael ei wneud am ddarpariaeth band eang ar draws y ddinas gan nad oedden nhw'n gallu gweld cyfeiriad at hyn yn y papurau. Esboniodd swyddogion fod hyn yn eistedd o fewn Gwasanaethau Digidol, bydd y Gyfarwyddiaeth Datblygu Economaidd yn cydweithio â nhw ac yn sicrhau cyllid ar gyfer ardaloedd o amgylch y ddinas heb fannau. Ychwanegodd swyddogion y byddai ffocws hefyd ar ddod â darparwyr eraill i mewn i edrych ar rannau o'r ddinas sy'n cael eu gwasanaethu.

Cyfeiriodd yr aelodau at y ddinas 15 munud a rhestrodd y DPA yn y cyflwyniad. Gofynnodd aelodau a oedd angen i'r DPA newid ar ôl Covid ac os felly sut y gellid gwneud hyn i sicrhau eu bod yn adlewyrchu amcanion dinas radical sy'n edrych i'r dyfodol. Cytunodd swyddogion y byddai angen iddyn nhw edrych ar y Dangosyddion Perfformiad Allweddol wrth symud ymlaen, a hefyd i gynnwys rhai newydd i ymateb i'r heriau a'r allbynnau newydd. Byddai swyddogion yn gweithio gyda'r pwyllgor ar hyn. Ychwanegodd swyddogion eu bod ond wedi rhoi cipolwg ac mae mwy o ddangosyddion perfformiad allweddol. Eglurodd swyddogion y byddai rhai o'r DPA dinas 15 munud yn eistedd o fewn Cyfarwyddiaethau eraill megis Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd, ond bod cyfle bob amser i ddiweddarau'r DPA yn flynyddol pan fydd y Cynllun Corfforaethol yn cael ei ddiweddarau.

CYTUNWYD: y byddai'r Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu sylwadau'r Pwyllgor wrth drafod y ffordd ymlaen.

8 : RHAGLEN WAITH 2022-23

Cafodd yr aelodau wybod bod angen i'r Pwyllgor ystyried sut mae'n dymuno mynd at adeiladu ei raglen waith am weddill y flwyddyn ddinesig hon.

Amlinellodd y Prif Swyddog Craffu yr adroddiad, yr opsiynau oedd ar gael i Aelodau a dulliau blaenorol a gymerwyd.

Ym marn yr aelodau, gellid trefnu cyfarfod rhaglennu gwaith anffurfiol i ddilyn cyfarfod nesaf y Pwyllgor ac y gellid e-bostio awgrymiadau yn y cyfamser at y Prif Swyddog Craffu.

9 : EITEMAU BRYYS (OS OES RHAI)

Dim wedi'u derbyn.

10 : DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

11 Gorffennaf 2022.

Daeth y cyfarfod i ben am 6.45 pm